

Cs.

D. XI.

L.

348

1972-1037

G/III.
1037

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

GRÓF

SZÉCHENYI ISTVÁN

MUNKÁI

KORSZERŰ KIVONATBAN.

MÁSODIK KÖTET.

MÁSODIK KIADÁS.

PEST.

KIADJA HECKENAST GUSZTÁV.

MDCCLXXI.

TARTALOM.

	Lap
Előszó	v
A Kelet Népe	1
Wesselényi és Kossuth	147
Adó.	
Adó és két garas	205
Magyarország kiváltságos lakóihoz. I.	282
" " " II.	304
Országgyűlési némely nevezetesb indítványok és beszédek a főrendek táblájánál :	
I. Kérvény a magyar akademia megalapítása végett	344
II. Gróf Széchenyi István megköszönő beszéde, a koronaőr választása alkalmával, a pozsonyi országgyűlésen, az 1835. nov. 12-én tartott elegyes ülésben	346
III. Gróf Széchenyi István nyilatkozata az 1840. Országgyűlésen, márt. 21. a főrendek tábláján. Azon kérdésben, ha, valjon a pest-pozsonyi vasútnál elébb építtessék-e a pozsony-günsendorfi vonal?	348
IV. A K. K. és R. R. izenetére a kir. előadások 3-dik pontja, vagyis a Dunának és egyéb folyóknak szabályoztatása ügyében, 1840. márt. 28-án	352
V. A szólás-szabadság ügyében 1840. április 22-én	354
VI. Az országgyűlési szállásbér ügyében 1843. július 13.	360
VII. A magyar nyelv ügyében 1843. augusztus 18.	361
VIII. Az ország közjavárai költségek tárgyában a Rendek izenete folytán kiküldendő országos választmány iránt 1844. márt. 11.	365
IX. A szabad királyi városok rendezése ügyében, 1844. márt. 13.	371
X. Az országgyűlés évenkinti tartása iránt 1844. május 9.	375
XI. Az új börtönrendszer ügyében aug. 10. 1844.	385
XII. A zsidók iránti törvényjavaslatról, october 1-ő napján 1844.	387
XIII. Ugyanazon tárgyban, ugyanazon napon, egyszersmind gróf Zaynak válaszul	390

	Lap
XIV. A kir. városok rendezése ügyében, october 3. 1844.	392
XV. A nemnemeseknek közhivatalokra való alkalmazása iránt, october 5. 1844.	401
XVI. A nemnemesek birhatási joga iránt, october 7. 1844.	405
XVII. Ugyanazon tárgyban, october 7. 1744.	411
XVIII. Rendi izenet a bécs-debreczeni vasút ügyében, oct. 10. 1844	414
XIX. A vukovár-fiumei vasút tárgyában, october 22. 1844.	422
XX. Ugyanazon tárgyban october 23-án 1844.	427
XXI. Az ország közszükségeire az alsóház által tett ajánlatra vonatkozó Rendi-izenet ügyében, october 28. 1844.	432
XXII. Ugyanazon tárgyban october 29. 1844.	438
XXIII. Ugyanazon ülésben, ugyanazon tárgyban	441
XXIV. Ugyanazon tárgyban, a felelősség fogalma, s a megyék ellenállási joga felett october 30. 1844.	445
XXV. Ugyanazon tárgyban, midőn egyfelől a kormány az országgyűlés berekesztésére igen közel határnapot tűzött, másfelől az alsóház második izenetével ellenmondott annak, hogy a Főrendek az alsóház által megajánlott sommát lejjebb szállithassák, november 8. 1844.	450
XXVI. Ugyanazon tárgyban, midőn az alsóház harmadik izenetével is megtagadta a Főrendek módosításához való járulását, azon ürügy alatt, hogy a Főrendeket az iniciativa joga nem illelné, november 10. 1844.	453
XXVII. Ugyanazon tárgyban két nappal az országgyűlés berekesztése előtt, midőn az alsóház negyedik izenetében is a Főrendek módosítványát visszautasítá, s azáltal a közteherviselet elvének tetteles és törvényes életbeléptetését lehetlenné tette, nov. 11. 1844.	456

Kik emberi méltóságuk érzetében anyagi kéjek elibe teszik a lélek gyönyörít és inkább ezek után szomjadoznak, lehetetlen, hogy visszaemlékezvén nemzetünk 15—20 évvel ezelőtti létére, örömrivalgásra ne fakadjanak! Igen földiek! — Élünk még, nem vagyunk holt nemzetnek szerencsétlen rothadt tagjai, nem „Élő szobor“ leírhatlan kinok közt. Becsületesen vívtunk; kicsi, nagy, tehetsége szerint. S lám azon kevesek is, kik lelkesedésünket fel nem fogják, nyelvünket érteni nem bírták, s nem sejdítvén, hogy embernek édesb eledele is lehet, mint a mindennapi kenyér, szorgalminkban nem osztottak, sőt utainkat állották, ezen kevesek is mindinkább olvadoznak hazafiságra. Megmentettünk egy új családot, egy lelkes nemzetet az emberiségnek; — s hála! „Annyi szív hiában nem onta vért, s keservben annyi hű kebel hiában nem szakadt meg a honért.“ Honunkra hajnal derül, s akármilyen legyen is sorsa a magyarnak ezentúl, rút önfertőztetés, gyáva lelki öngyilkolás által állatként veszni nem fog többé. Kivívtuk a nagy természetbeni állásunkat, s annak salakjához már nem tartozunk. S bármi legyen sorsunk — oh az érzéseknek legédesebbje! — a jövő kor, és magasb, az istenekhez közelb álló lények nem fognak undorodással emlékezetünknel elfordulni, nem; mert mint bár parányi s felette szerencsétlen de derék nép még a halál küszöbén is erőt leltünk magunkban, a tökéletes megsemmisedés ellen szegülnünk, és a nagy egyetemeni pályánk keresztülfutására nemesen indulánk meg.

Ha a bátorlétet, a tulajdonnak szentségét, s általában a kifejtettebb, felmagasult polgárisodás kísérőit, mint például a családi viszonyok nemesb elrendezését, s mindazon anyagi javakat és képeket kellő méltánylatra akarjuk venni, melyek az emberiség legmagasb fokán álló nemzeteknek sajátai, s melyeket kellőleg nem